

судебный документооборот

There are considered the issues of introduction and use of electronic records management systems in the courts of different countries

Keywords: *electronic records management, litigation, court documents circulation*

УДК 001.814:002=03

А.М. Зоряна

ПЕРЕКЛАД ЯК ОБ'ЄКТ ДОКУМЕНТОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ІСТОРИОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД

Здійснено історіографічний огляд перекладу як об'єкта документознавчих досліджень. Підкреслюється актуальність подальшого теоретичного обґрунтування поняття «переклад» в межах документознавства.

Ключові слова: *переклад, документ, історіографічний огляд, документний потік перекладів.*

У дослідженні документного потоку перекладів одним із важливих завдань постає дослідження перекладу в процесі еволюції документознавчої думки, а також визначення поняття «переклад». Останнє можна зарахувати до низки дискусійних питань сучасного документознавства. Аналіз наукових пошуків у зазначеній галузі свідчить про незначну кількість публікацій, які так чи інакше торкаються дослідження перекладу.

Г.М. Швецова-Водка [3, 96], Н.М. Кушнарєнко [1, 121-122], зазначають, що з огляду на знакову систему документа одне і теж повідомлення може бути передане різними знаками, різними мовами, перекладання невідомої реципієнту мови повідомлення відомою є процесом декодування, [3, 96; 1, 121-122]. У документній комунікації код є однією із складових частин комунікаційного акта і розуміється як «правила мови, якою зафіксовано повідомлення» (слова, звуки, колір); процес кодування – «представлення ідеї, яку прагне донести до отримувача комунікант, в кодах або символах, тобто в знаках...», а однією із властивостей, притаманних знаковій системі документа, є «здійснення перекладу (заміни) однієї знакової системи іншою» [1, 84]; процес декодування повідомлення – «переклад повідомлення мовою отримувача» [1, 122]. Таким чином, процес перекладання невідомої мови повідомлення відомою здійснюється через декодування.

Аналізуючи різні види наукової обробки документів, Н.М. Кушнарєнко і В.К. Удалова зазначають, що «багато фахівців зараховують до аналітико-синтетичної обробки також ... науковий переклад...» [2, 15] і розуміють його

як «переклад з однієї мови на іншу наукових, технічних, економічних, політичних текстів». Проте на думку авторів, «недоречно зараховувати його [науковий переклад] до спеціальних процесів аналітико-синтетичної обробки», оскільки «процес перекладу не передбачає згортання інформації, яку містить первинний документ» [2, 17-18]. Отже, переклад (науковий) розглядається як процес.

Також перекладу приділено увагу в процесі здійснення типо-видової класифікації документа. Так, Г.М. Швецова-Водка за ознакою «характеру аудиторії, на яку розрахований документ» зараховує рукописні переклади до депонованих документів [3, 170; 5, 201; 6, 55]. Такої ж думки дотримується Н.М. Кушнарєнко [1, 179].

У процесі здійснення типової класифікації літератури за мовною ознакою (додатковою), Г.М. Швецова-Водка поділяє літературні твори на оригінальні та перекладені: «перекладений твір – переклад оригінального літературного твору іншою мовою» [4, 157; 5, 336], «перекладена література – літературні твори, які є перекладом оригінальних літературних творів іншою мовою» [4, 157]. Також дослідниця аналізує фасет «Види видань за оригінальністю змісту» в російському стандарті ГОСТ 7.60-2003 «Издания. Основные виды» і зауважує, що назва фасету не відповідає його наповненню, оскільки в ньому представлені «види видань за мовною ознакою», а саме «оригінальне», «перекладене» видання, «багатомовне видання» і «видання з паралельним текстом». Автором запропоновано власне визначення: «перекладене видання – видання, яке містить твір, перекладений з мови оригіналу іншою мовою» [5, 441], або «видання, що є перекладом іншою мовою оригінального літературного твору» [4, 157].

Н.М. Кушнарєнко згадує про переклади в складі документів, що становлять підсистеми бібліотечних фондів, зокрема, підфонд нормативних і технічних документів та, як самотійний, підфонд перекладів [1, 142-143].

Проведений історіографічний аналіз перекладу як об'єкта документознавчих досліджень свідчить про те, що переклад вивчався з огляду на знакову систему документа в процесі декодування Н.М. Кушнарєнко [1] і Г.М. Швецовою-Водкою [3]; Г.М. Швецовою-Водкою у дослідженнях, присвячених типо-видовій класифікації документа [3-6]; як складова документів бібліотечних підфондів у роботах Н.М. Кушнарєнко [1]; як вид наукової обробки документів Н.М. Кушнарєнко і В.К. Удаловою [2]. Термінологічний та теоретичний аспекти залишилися поза межами вивчення.

Цей факт є свідченням про відсутність в документознавстві досліджень перекладу як самотійного об'єкта, а також є підставою до спроби теоретичного обґрунтування поняття «переклад» з метою конкретизації та виокремлення його з інших видів документа.

Список використаних джерел

1. Кушнарєнко, Н.Н. Документоведение : учебник для студ. вузов культуры / Н.Н. Кушнарєнко. – 8-е изд., стер. – К. : Знання, 2008. – 459 с.
2. Кушнарєнко, Н.М. Наукова обробка документів / Н.М. Кушнарєнко, В.К. Удалова. – К. : Знання, 2006. – 334 с.
3. Швецова-Водка, Г.М. Документознавство: навч. посіб. / Г.М. Швецова-Водка. – К. : Знання, 2007. – 398 с.
4. Швецова-Водка, Г.М. Документознавство: слов.-довід. термінів і понять: навч. посіб. / Г.М. Швецова-Водка. – 2-ге вид. – К. : Знання, 2012. – 319 с.
5. Швецова-Водка, Г.Н. Общая теория документа и книги: учеб. пособие / Г.Н. Швецова-Водка. – М. : Рыбари; К. : Знання, 2009. – 487с.
6. Швецова-Водка, Г.М. Типологія документа: навч. посібн. для студ. ін-тів культури / Рівн. держ. ін-т культури. – К. : Кн. палата України, 1998. – 80с.

В тезисах осуществлен историографический обзор перевода как объекта документоведческих исследований. Подчеркивается актуальность дальнейшего теоретического обоснования понятия «перевод» в рамках документоведения.

Ключевые слова: *перевод, документ, историографический обзор, документный поток переводов.*

The thesis is devoted to historiographical review of translation as a research object of Document Sciences. It is underlined relevance of further theoretical substantiation of "translation" concept in Document Sciences.

Keywords: *translation, document, historiographical review, documentary flow of translations.*

УДК 930.251

К.О. Ніколаєнко, М.Г. Якубовська

АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ ЗБЕРІГАННЯ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ

Проаналізовано основні питання функціонування Національного архівного фонду, з урахуванням різних форм власності на архівні документи. Проведено порівняльний аналіз Правил роботи архівних установ України та Правил організації зберігання, комплектування, обліку та використання документів Архівного фонду Російської Федерації.

Ключові слова: *документ, збереження документів, архівний фонд, архівні установи, нормативно-правові акти*